

Finanțat de
Uniunea Europeană

PROIECTUL PPF BULETIN INFORMATIV

Ianuarie - decembrie 2023

Calea Moldovei spre UE: accent pe provocările și oportunitățile economice

La 8 noiembrie 2023, Comisia Europeană a adoptat Pachetul de extindere 2023 care, în premieră, a inclus un raport de țară pentru Republica Moldova.

Pentru a marca acest eveniment, proiectul UE de asistență tehnică „Suport pentru Guvernul Republicii Moldova în identificarea și pregătirea proiectelor aferente implementării Acordului de Asociere” (Proiectul PPF) a organizat atelierul de lucru **„Calea Moldovei spre UE: provocări și oportunități economice”**. Evenimentul s-a axat pe reformele economice, pe investițiile necesare și pe sprijinul financiar disponibil pentru integrarea țării în UE.

În discursul său de deschidere a evenimentului, Ambasadorul UE în Republica Moldova, Jānis Mažeiks, a declarat: *„[...] deși apropierea de UE poate servi drept o bază solidă pentru reforme importante, materializarea acestora ar necesita implicarea întregii societăți prin intermediul unor instituții puternice, a societății civile consolidate și a unor politicieni dedicați.”*

Discuția a fost moderată de Mandeep Bains, expert

senior al Proiectului PPF. În discursul său de deschidere a evenimentului Josip Jurić, managerul de programe din partea Delegației UE, s-a referit la principalele concluzii și recomandări ale raportului Comisiei Europene privind Moldova. De asemenea, acesta a subliniat impactul procesului de extindere a UE asupra creșterii nivelului de încredere al investitorilor.

Șeful Reprezentanței Băncii Europene de Investiții (BEI) în Moldova, Alberto Carlei, a vorbit despre principalele activități ale BEI în Moldova. La rândul său, șefa Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) în Moldova, Catarina Björllin Hansen, s-a axat pe suportul oferit de BERD în procesul de reformare economică a țării. Ultima intervenție a fost făcută de Natalia Adam, consultant principal în implementarea proiectelor investiționale pentru Primăria or. Nisporeni, care a oferit informații despre elaborarea Planului investițional al orașului, cu suportul din partea Proiectului PPF. Planul este prezentat în forma unei broșuri care include toate proiectele investiționale planificate de către primărie, inclusiv oportunitățile pentru investitorii din sectorul privat.

MANAGEMENTUL DATORIEI

Revigorarea pieței valorilor mobiliare de stat din Moldova: rezultatele unei licitații de succes a obligațiunilor

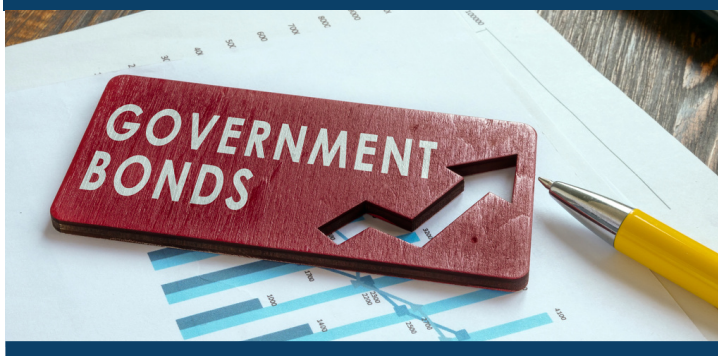
La 27 septembrie 2023, Ministerul Finanțelor a emis cu succes, pentru prima dată în istoria Moldovei, o obligațiune de stat pe 10 ani. Aceasta a venit în completarea primei emisiuni, la fel reușite, a obligațiunii de stat pe 7 ani emise pentru prima dată în 2021. Aceste evenimente reprezintă o etapă importantă în cadrul consultanței echipei proiectului PPF oferite de la începutul procesului. Introducerea obligațiunii pe 10 ani extinde gama de opțiuni accesibile investitorilor pe piața internă a datoriilor și demonstrează încrederea în perspectivele pe termen lung ale economiei moldovenești.

Să aruncăm o privire mai detaliată asupra rezultatelor emisiunii de **obligațiuni pe 10 ani**:

Suma anunțată

75 milioane lei la 8.25%

Ofertele au depășit 225 milioane de lei

Ministerul Finanțelor a acoperit toată cererea, demonstrând determinarea sa de a valorifica și dezvolta piețele de capital din Moldova.

Discuție la BNM privind dezvoltarea pieței valorilor mobiliare de stat din Moldova și atragerea investitorilor internaționali

Kostas Kyriakopoulos, expert senior în finanțe în cadrul proiectului PPF, a prezentat opțiunile de îmbunătățire a pieței valorilor mobiliare de stat din Moldova în cadrul unei ședințe organizate de Banca Națională a Moldovei (BNM) la 30 iunie 2023.

O caracteristică esențială pentru extinderea pieței interne este atragerea investitorilor internaționali. Acest lucru necesită crearea infrastructurii și a condițiilor necesare pentru ca investitorii străini să poată avea acces la valorile mobiliare de stat.

Prezent la ședință, guvernatorul BNM, Octavian Armașu, a salutat inițiativa Ministerului Finanțelor și a experților din cadrul proiectului PPF. Guvernatorul a menționat că BNM a întreprins toate măsurile necesare pentru a asigura stabilitatea pieței financiare interne și a reușit să implementeze o infrastructură tehnică, ambii factori constituind o bază solidă pentru atragerea investitorilor străini pe piața internă.

Șeful proiectului, Yiannis Hadziyiannakis, a mulțumit Consiliului BNM pentru sprijinul acordat și a menționat că, odată cu accesul sporit al investitorilor internaționali la piața valorilor mobiliare de stat din Moldova, vor exista oportunități de a identifica noi investitori și de a spori atractivitatea investițională a țării.

INVESTIȚII PUBLICE

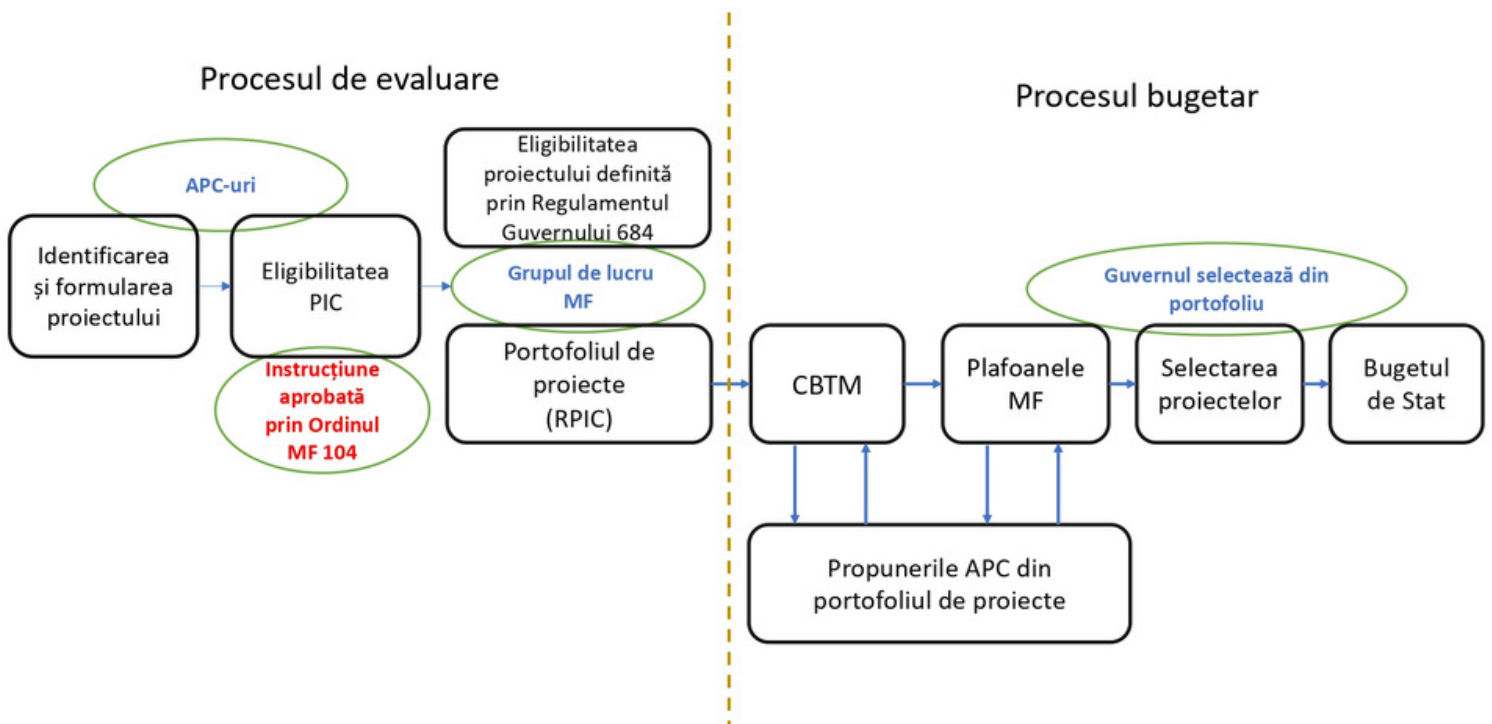
La 22 noiembrie 2023, Ministerul Finanțelor a emis Ordinul nr. 104 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind evaluarea proiectelor de investiții capitale publice, elaborate de echipa proiectului PPF în strânsă colaborare cu Direcția investiții a Ministerului Finanțelor. Instrucțiunea are ca scop punerea în aplicare a Regulamentului Guvernului Republicii Moldova nr. 684/29 din septembrie 2022 și reprezintă o etapă importantă în vederea realizării obiectivului Republicii Moldova de îmbunătățire a managementului investițiilor publice.

Instrucțiunea descrie în detaliu procedura de evaluare a proiectelor de investiții publice, inclusiv procesul de

depunere a proiectelor, evaluarea acestora și includerea ulterioară într-un portofoliu de proiecte. De asemenea, include cerințele conform cărora propunerile de proiecte trebuie să îndeplinească criteriile de eligibilitate definite în Regulamentul nr. 684/29.

Pe parcursul anului 2024, echipa Proiectului PPF, împreună cu Direcția investiții, va oferi instruire tuturor autorităților publice centrale din Moldova în domeniul evaluării proiectelor și aplicării Instrucțiunii.

Procesul de planificare a investițiilor publice

INSTRUIRI ȘI ATELIERE DE LUCRU

Instruire introductivă dedicată asistenței pentru dezvoltare și Platformei pentru Gestionarea Asistenței externe actualizate

La 29 martie, Ministerul Finanțelor și Proiectul PPF au organizat o sesiune de instruire introductivă dedicată asistenței externe și ghidării practice pentru utilizarea versiunii actualizate a Platformei pentru Gestionarea Asistenței Externe (AMP).

Sesiunea de instruire a avut ca scop familiarizarea autorităților publice centrale cu versiunea actualizată a platformei AMP, precum și îmbunătățirea abilităților practice ale acestora în monitorizarea și raportarea proiectelor de asistență tehnică și investițională.

Sesiunea de instruire a fost deschisă de Rachel Mac Gowan, expert senior în domeniul asistenței externe în cadrul proiectului PPF, care a prezentat sistemul internațional de asistență, fiind urmată de reprezentanții Ministerului Finanțelor, care au demonstrat utilizarea practică a platformei AMP actualizate și au prezentat politica de gestionare a datelor AMP, specificând rolurile și responsabilitățile pentru introducerea și actualizarea datelor pe platformă.

Cum să consolidăm vizibilitatea acțiunilor externe ale UE în Moldova, privind suportul bugetar

La 27 aprilie, Ministerul Finanțelor, în colaborare cu Delegația Uniunii Europene, a oferit o sesiune de instruire la tema "Strategia de comunicare a acțiunilor externe ale UE". Scopul sesiunii de instruire a fost familiarizarea participanților cu caracteristicile unice ale instrumentului de suport bugetar și de ghidare a acestora, în acțiunile lor de comunicare, conform noilor instrucțiuni ale UE în materie de comunicare și vizibilitate. La sesiunea de instruire au participat 40 de persoane, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Mediului, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Energiei, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

În discursul său de deschidere, ministrul Veronica Sirețeanu a salutat inițiativa de instruire și a subliniat importanța comunicării privind acțiunile externe ale UE și modul în care resursele financiare suplimentare, transferate la bugetul național prin intermediul instrumentului de suport bugetar al UE, contribuie în mod semnificativ la calitatea și realizarea politicilor și programelor guvernamentale.

În perioada 2021-2023, UE a debursat peste 200 de milioane de euro în Moldova prin intermediul următoarelor programe de suport bugetar: „Contractul de consolidare a statului și a rezilienței pentru Republica Moldova”; „Contractul de reziliență COVID-19” și „Suport pentru reforma poliției”. În prezent, se negociază o majorare suplimentară de 105 milioane de euro la „Contractul de consolidare a statului și a rezilienței” pentru a continua sprijinul pentru criza costului vieții.

În intervenția sa, secretarul de stat Ion Gumene a subliniat că o comunicare clară și frecventă, adresată cetățenilor, cu privire la acțiunile externe ale UE (inclusiv privind suportul bugetar al UE) contribuie la promovarea principiilor responsabilității și transparenței și servește drept contrapondere la

INSTRUIRI ȘI ATELIERE DE LUCRU

răspândirea dezinformării și a jumătăților de adevăr.

În cadrul instruirii au fost prezentate noile instrucțiuni ale UE în materie de comunicare și vizibilitate, iar suportul bugetar al UE a fost explicat prin exemple practice din publicația UE „Suport bugetar: tendințe și rezultate 2022”. În vederea sporirii eforturilor de promovare a acțiunilor finanțate prin intermediul instrumentului de suport bugetar, participanții au fost încurajați să își împărtășească experiențele și provocările în ceea ce privește comunicarea despre instrumentul de suport bugetar, precum și comunicarea guvernamentală în general.

Sesiunea a fost condusă de Antonia Loncar, expert în comunicare, și moderată de Rachel Mac Gowan, ambele membre ale echipei proiectului PPF.

În sesiunea de încheiere, șeful Direcției asistență externă a Ministerului Finanțelor, Iulia Ciumac, a îndemnat din nou toți participanții din ministerele de resort, responsabili de sprijinul bugetar, să pună în aplicare noile instrucțiuni ale Comisiei Europene.

Sesiune pilot privind evaluarea proiectelor

În perioada 16 – 18 mai 2023 echipa Proiectului PPF a oferit un curs pilot de instruire privind evaluarea proiectelor pentru Agenția Națională pentru Regle-

-mentare în Energetică (ANRE), Moldelectrica și Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE).

Obiectivul principal al cursului este de a familiariza participanții cu noua procedură națională aprobată pentru elaborarea și evaluarea proiectelor de investiții publice, conform Regulamentului Guvernului Republicii Moldova nr. 684/29 septembrie 2022.

Cursul este structurat în patru module: Concepte de bază pentru investiții, elaborarea și evaluarea proiectelor; Procedura de evaluare a proiectelor de investiții publice; Metodologia de acordare a punctajelor pentru propunerile de proiecte de investiții publice și un Studiu de caz cu o propunere reală a unui proiect de investiții în domeniul energiei regenerabile.

Cursul de instruire a fost livrat de către experții proiectului PPF: Gnel Sedrakyan, Constantinos Kyriakopoulos și Daniela Cotorobai, cu contribuțiile lui Roman Ivanov și Sergiu Robu.

ZIUA EUROPEI 2023

Proiectul PPF a participat activ la festivitățile de Ziua Europei atât la Chișinău, cât și la Leova.

Pentru o prezență semnificativă la aceste evenimente, echipa Proiectului PPF a organizat activități interactive concepute pentru diverse grupuri de vârstă.

Ziua Europei la Chișinău

Orășelul European de la Chișinău a avut loc la 13 mai cu participarea activă a echipei proiectului PPF.

Echipa proiectului în colaborare cu Ministerul Finanțelor, a organizat pentru tineri un joc intelectual pe diverse teme privind Uniunea Europeană și aspectele economice ale Republicii Moldova.

Scopul jocului a fost de a reuni elevi și studenți din Moldova, stimulându-i să își îmbunătățească cunoștințele despre Uniunea Europeană și despre concepte economice și financiare fundamentale într-un mod interactiv.

Jocul a urmărit, de asemenea, dezvoltarea spiritului de echipă și a abilităților analitice.

De asemenea, echipa proiectului PPF a organizat pentru copiii și părinții acestora un show de magie spectaculos „Lumea Magiei”, prezentat de renumitul iluzionist Gary Kozma. Echipa proiectului PPF a oferit cadouri cu logo-ul UE copiilor și adulților prezenți la eveniment.

Ziua Europei la Leova

La 20 mai echipa proiectului a participat la Orășelul European din Leova. Echipa a distribuit cadouri cu logo-ul UE copiilor din Leova, contribuind la atmosfera de sărbătoare. De asemenea, Proiectul PPF a sponsorizat transmisiunea live a concertului dedicat Zilei Europei, cu participarea ansamblului Doina Covurluiului din Galați, Fraților Advahov și celebrei formații etno-rock Zdob și Zdub.